

RAPORT O STANIE RYNKU BROKERSKIEGO W 2017 ROKU

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
WARSZAWA, 2018 ROK

SŁOWA KLUCZOWE: UBEZPIECZENIA, REJESTR BROKERÓW, UMOWA UBEZPIECZENIA OC BROKERA, BROKER, SKŁADKA LOKOWANA.

Wprowadzenie

Od 1 października 2018 r., w miejsce ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, weszła w życie ustawa z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń, która wdraża zapisy unijnej dyrektywy IDD (Insurance Distribution Directive). Ustawa o dystrybucji ubezpieczeń dotyczy wszystkich podmiotów zaangażowanych w dystrybucję produktów ubezpieczeniowych, w tym brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych. Głównym celem ustawy o dystrybucji ubezpieczeń jest zapewnienie konsumentom odpowiedniej opieki i porady w zakresie usług ubezpieczeniowych, opartych na badaniu ich rzeczywistych potrzeb.

Niezmiennie w stosunku do wcześniej obowiązujących regulacji brokerem ubezpieczeniowym i reasekuracyjnym jest osoba fizyczna lub prawna, posiadająca wydane przez organ nadzoru zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń i wpisana do rejestru brokerów.

Najistotniejszymi zmianami, które wprowadza ustawa o dystrybucji w stosunku do podmiotów wykonujących działalność brokerską jest wzmocniony w stosunku do poprzednich regulacji nakaz działania w najlepiej pojętym interesie klienta (art. 7 ustawy), wymóg dopasowania produktu ubezpieczeniowego do indywidualnych potrzeb klienta (art. 8 ustawy), doprecyzowanie funkcjonującego od lat zakazu łączenia działalności brokerskiej z działalnością agencyjną (art. 25 oraz art. 30 ustawy) a także obowiązek informowania klienta o charakterze wynagrodzenia (art. 32 ustawy).

Ustawa o dystrybucji ubezpieczeń przywraca obowiązek odbywania szkoleń zawodowych w celu podnoszenia kwalifikacji. Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy brokerzy obowiązani są doskonalić umiejętności zawodowe poprzez odbywanie co najmniej 15 godzin rocznie szkolenia zawodowego z wybranych tematów określonych w załączniku do ustawy.

Ustawa o dystrybucji ubezpieczeń (art. 81 ustawy) wprowadza także obowiązek dostarczania z urzędu przez podmioty wykonujące działalność brokerską sprawozdań z działalności brokerskiej.

Ustawa o dystrybucji ubezpieczeń wprowadza kilka istotnych zmian w zakresie rejestru pośredników ubezpieczeniowych polegających m.in. na prowadzeniu przez organ nadzoru rejestru pośredników ubezpieczeniowych w systemie rejestracji internetowej (art. 52 ust. 3 ustawy), w miejsce dotychczasowego systemu informatycznego. Zgodnie z art. 52 ust. 8 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, rejestr brokerów jest jawny w zakresie aktualnych danych, natomiast informacje z rejestru dotyczące danych historycznych mogą być udzielane na wniosek podmiotu, którego te informacje dotyczą (dotychczasowa ustawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym umożliwiała organowi nadzoru jedynie udzielanie aktualnych informacji potwierdzających niektóre dane rejestrowe).

SYNTEZA

Sprawozdanie dotyczy brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych prowadzących działalność na podstawie zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji wydanych do dnia 31 grudnia 2017 roku i wpisanych do rejestru brokerów ubezpieczeniowych.

W roku ubiegłym wydano 76 zezwoleń w zakresie ubezpieczeń oraz 9 zezwoleń w zakresie reasekuracji. Ogólna liczba zarejestrowanych brokerów na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosła 1416. W okresie od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku dokonano 34 wykreślenia z rejestru brokerów ubezpieczeniowych. Największa liczba brokerów znajduje się w województwie mazowieckim, natomiast zdecydowanym liderem wśród miast najczęściej wybieranych na siedzibę jest Warszawa. Najmniejszą liczbę brokerów odnotowujemy natomiast w województwie świętokrzyskim.

W sprawozdaniu znajdują się informacje dotyczące zawierania przez brokerów umów obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej. W roku ubiegłym brokerzy ponownie najwięcej umów zawarli z InterRisk Towarzystwem Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group. Nie przekłada się to jednak na wielkość lokowanej składki oraz wielkość prowizji. W stosunku do 2016 roku w obu przypadkach odnotowano spadek tych wartości.

Jednym z poruszonych zagadnień są przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń. W ubiegłym roku zakłady ubezpieczeń wypłaciły brokerom prowizje o łącznej wartości 1 205 988 999 PLN. Z otrzymanych danych wynika, iż rynek brokerski odnotowuje stały wzrost przychodów z tego tytułu, a największe przychody osiągnięte zostały w województwie mazowieckim. Analizie poddano również składki lokowane przez brokerów w zakładach ubezpieczeń. Wartość ulokowanych składek w roku 2016 wyniosła ogółem 7 103 492 221 PLN. Pod względem wartości lokowanych składek, mimo znacznej liczby zakładów notyfikowanych, ponad 88% składek brokerzy ulokowali w zakładach ubezpieczeń z siedzibą w Polsce, a blisko 12% w zakładach zagranicznych. Najwyżej plasuje się Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna.

SPIS TREŚCI

1.	BROKERZY UBEZPIECZENIOWI.	6
	Zezwolenia w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji.	6
	Liczba brokerów w Polsce.....	10
	Brokerzy prowadzący inną działalność poza brokerską.....	12
2.	UMOWY UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI BROKERSKIEJ.....	13
3.	PRZYCHODY UZYSKANE PRZEZ BROKERÓW Z TYTUŁU PROWIZJI OD ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ.	15
	Średnie roczne przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń.....	17
	Przychody brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń według położenia geograficznego.	17
4.	WIELKOŚĆ PROWIZJI WYPŁACONEJ PRZEZ ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ.	19
5.	SKŁADKI UŁOKOWANE PRZEZ BROKERÓW W ZAKŁADACH UBEZPIECZEŃ.	20
6.	ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ, W KTÓRYCH BROKERZY LOKOWALI SKŁADKI..	22
7.	PODSUMOWANIE.....	25

1. BROKERZY UBEZPIECZENIOWI.

Broker jest pośrednikiem ubezpieczeniowym wykonującym czynności w imieniu lub na rzecz podmiotu poszukującego ochrony ubezpieczeniowej. Może nim być osoba fizyczna lub prawna, która po uprzednim spełnieniu szeregu warunków określonych w art. 28 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (obecnie art. 34 ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń), posiada wydane przez organ nadzoru zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej i jest wpisana do rejestru brokerów ubezpieczeniowych. Broker ubezpieczeniowy, w ramach prowadzonej działalności brokerskiej, wykonuje czynności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń w imieniu lub na rzecz klienta, zwane dalej „czynnościami brokerskimi w zakresie ubezpieczeń”.

Zezwolenia w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji.

Do dnia 31.12.2017 r. zostało wydanych ogółem 2532 zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej, w tym 2526 w zakresie ubezpieczeń (1 744 osobom fizycznym i 782 osobom prawnym) oraz 91 w zakresie reasekuracji (odpowiednio: 21 i 70).

W 2017 roku wydano 85 zezwoleń w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji, co stanowiło spadek o blisko 7,6% w stosunku do ogólnej liczby zezwoleń w roku poprzednim.

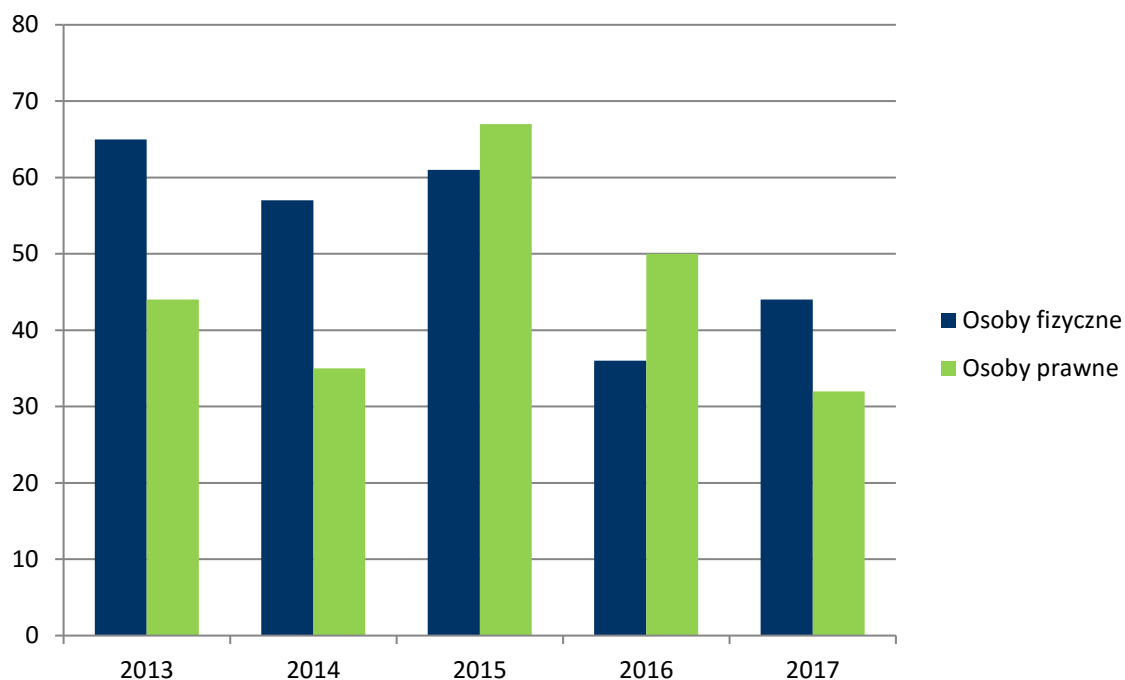
Znaczący odsetek wszystkich wydanych zezwoleń stanowiły zezwolenia brokerskie w zakresie ubezpieczeń – mianowicie aż 89,4%. Liczba wydanych w 2017 roku zezwoleń w zakresie reasekuracji wyniosła 9 i jest o 50% wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim.

Struktura podmiotowa wydanych w 2017 roku zezwoleń jest różna w przypadku zezwoleń w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji. W przypadku pierwszej grupy nieznacznie więcej zezwoleń wydano osobom fizycznym (58%). Natomiast w przypadku zezwoleń w zakresie reasekuracji zostało wydanych osobom prawnym aż 78% zezwoleń.

Poniższe tabele oraz wykresy przedstawiają liczby wydanych zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej osobom fizycznym oraz prawnym, z uwzględnieniem podziału na brokerów posiadających zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji.

Tabela 1. Liczba zezwoleń brokerskich w zakresie ubezpieczeń wydanych w latach 2013 – 2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
Osoby fizyczne	65	57	61	36	44
Osoby prawne	44	35	67	50	32
Razem	109	92	128	86	76

Wykres 1. Liczba zezwoleń brokerskich w zakresie ubezpieczeń wydanych w latach 2013 – 2017.

W porównaniu do lat 2013-2016 liczba wydanych zezwoleń w zakresie ubezpieczeń w 2017 r. była wyraźnie niższa, nastąpił spadek w porównaniu do roku 2016 o blisko 12%. Spadek liczby wydanych zezwoleń dotyczy osób prawnych (aż o 36%). W przypadku osób fizycznych w porównaniu do roku ubiegłego nastąpił wzrost o 22%.

Tabela 2. Liczba wydanych zezwoleń w zakresie reasekuracji w latach 2013 – 2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
Osoby fizyczne	3	2	1	1	2
Osoby prawne	4	2	6	5	7
Razem	7	4	7	6	9

Warto zauważyć, iż w 2017 roku mimo, iż liczba zezwoleń wydanych ogółem była niższa niż w roku ubiegłym to liczba wydanych zezwoleń w zakresie reasekuracji wzrosła o 50% w porównaniu do 2016 roku.

W roku 2017 dokonano 34 wykreśleń z rejestru brokerów ubezpieczeniowych, w tym wykreślono 21 osób fizycznych i 13 osób prawnych. W większości podmioty te wykonywały działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń.

Poniższa tabela wskazuje strukturę przyczynową wykreśleń z rejestru brokerów dokonanych w 2017 roku.

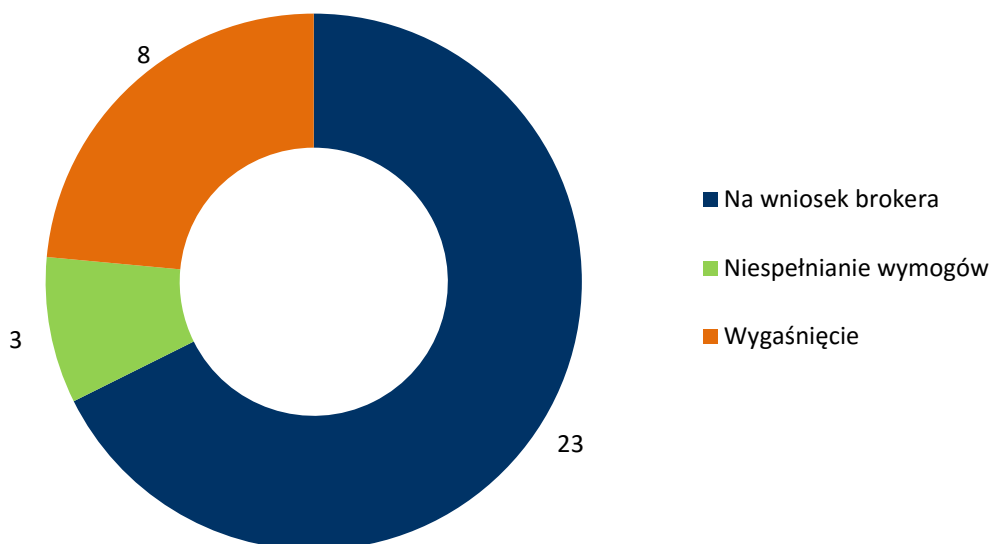
Tabela 3. Liczba wykreśleń brokerów z rejestru w 2017 roku.

Przyczyna wykreślenia	Liczba wykreśleń z rejestru
Cofnięcie zezwolenia na wniosek brokera	23
Zezwolenia cofnięte z powodu niespełniania wymogów niezbędnych do wykonywania działalności, określonych w przepisach prawa	3
Zezwolenia cofnięte z powodu naruszenia przepisów prawa	0
Wygaśnięcie zezwolenia	8
Razem	34

Wykreślenie brokera ubezpieczeniowego z rejestru brokerów ubezpieczeniowych na skutek cofnięcia zezwolenia na wniosek brokera stanowiło większość wszystkich wykreśleń dokonanych w 2017 roku, tj. 67,6%. Ponad połowa spośród wskazanych wykreśleń dotyczyła osób fizycznych – 61,8%. W zakresie reasekuracji odnotowano jedynie dwa wykreślenie, oba dotyczyły osób prawnych.

W 2017 r. dokonano trzech wykreśleń z listy brokerów na skutek cofnięcia zezwolenia z uwagi na niespełnianie wymogów niezbędnych do wykonywania działalności brokerskiej określonej w przepisach prawa, dwa z nich dotyczyły osób fizycznych a jedno zostało dokonane na rzecz osoby prawnej, wszystkie w zakresie ubezpieczeń.

Wykres 2. Wykreślenia brokerów z uwagi na przesłanki wynikające z przepisów prawa (zgodnie z tabelą powyżej).

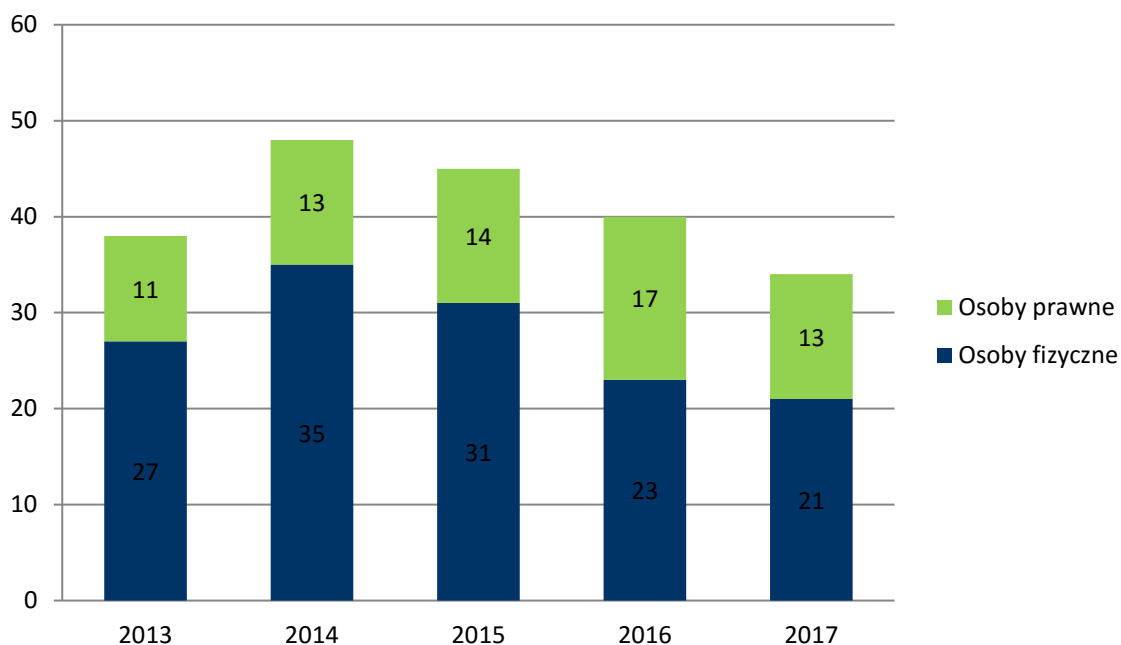
Liczba wykreśleń z rejestru brokerów w 2017 roku w porównaniu do lat 2013-2016, przedstawiona w poniższej tabeli, kształtowała się na najniższym poziomie.

W 2017 roku dokonano łącznie 34 wykreśleń, co oznacza spadek liczby dokonanych wykreśleń o prawie 15% w stosunku do 2016 roku.

Tabela 4. Liczba wykreśleń z rejestru brokerów dokonanych w latach 2013-2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
Osoby fizyczne	27	35	31	23	21
Osoby prawne	11	13	14	17	13
Razem	38	48	45	40	34

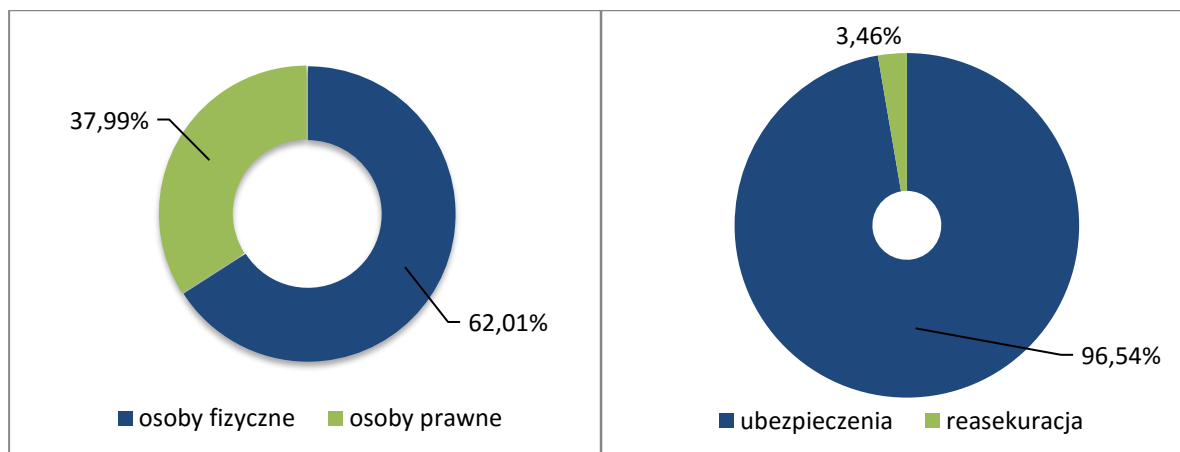
Wykres 3. Liczba wykreśleń z rejestru brokerów dokonanych w latach 2013-2017.

Liczba brokerów w Polsce.

Ogólna liczba zarejestrowanych brokerów na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosła 1416, z czego 1367 podmioty wykonywały działalność w zakresie ubezpieczeń, a jedynie 49 w zakresie reasekuracji. Wartość ta oznacza przyrost liczby zarejestrowanych brokerów o 3,7% w stosunku do 2016 roku.

Wykres 4. Struktura brokerów zarejestrowanych do dnia 31 grudnia 2017 roku.

Liczba brokerów w poszczególnych województwach jest zróżnicowana – począwszy od województwa mazowieckiego, w którym siedzibę posiada 366 brokerów, a skończywszy na województwie świętokrzyskim, gdzie działalność prowadziło w 2017 roku jedynie 18 brokerów.

Tabela 5. Liczba brokerów ze względu na siedzibę w poszczególnych województwach.

	Województwo	Liczba brokerów
1	mazowieckie	366
2	śląskie	147
3	pomorskie	137
4	wielkopolskie	135
5	dolnośląskie	128
6	kujawsko-pomorskie	98
7	łódzkie	92
8	małopolskie	87
9	zachodniopomorskie	48
10	lubelskie	32
11	podlaskie	30
12	lubuskie	27
13	podkarpackie	26
14	opolskie	24
15	warmińsko-mazurskie	21
16	świętokrzyskie	18

Zdecydowanym liderem wśród miast najczęściej wybieranych przez brokerów na siedzibę jest Warszawa (265 brokerów). Na drugim miejscu znajduje się Wrocław (94 brokerów), na trzecim zaś Poznań (68 brokerów). Warto również odnotować, iż aglomerację trójmiejską wybrało łącznie 89 brokerów.

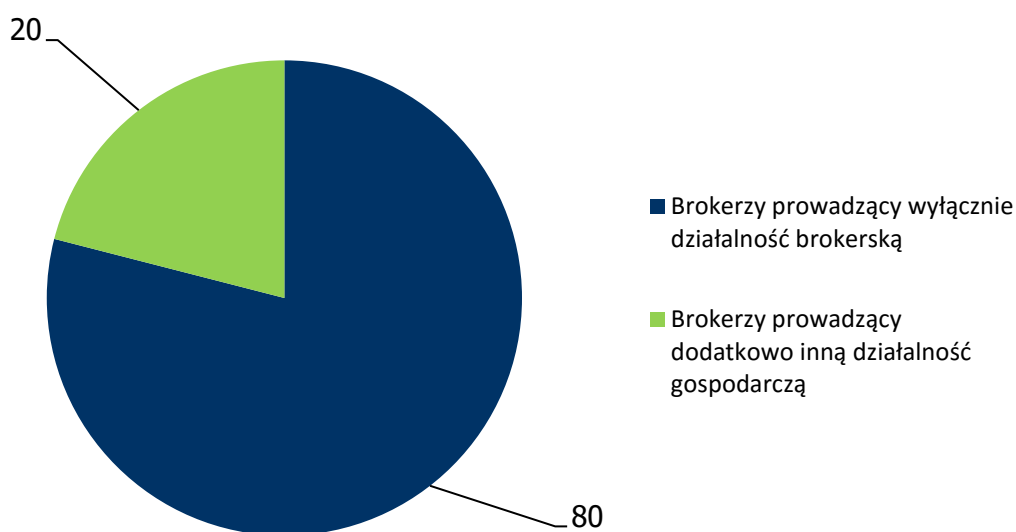
Tabela 6. Miasta, w których siedzibę ma największa liczba brokerów.

	Miasto	Liczba brokerów
1	Warszawa	265
2	Wrocław	94
3	Poznań	68
4	Łódź	59
5	Kraków	51

Brokerzy prowadzący inną działalność poza brokerską.

Jak wynika ze złożonych przez brokerów do organu nadzoru informacji w zakresie wykonywanej działalności brokerskiej za 2017 rok większość z nich skupia się wyłącznie na prowadzeniu działalności brokerskiej, a jedynie niecałe 21% z nich prowadzi również dodatkowo inną działalność gospodarczą. Wśród podmiotów będących osobami prawnymi prowadzącymi działalność brokerską tylko 18% deklaruje inną działalność poza brokerską. Natomiast w grupie osób fizycznych prowadzących działalność brokerską taką deklarację przedłożyło nieco ponad 22% podmiotów.

Wykres 5. Zestawienie brokerów prowadzących wyłącznie działalność brokerską z brokerami prowadzącymi dodatkowo działalność gospodarczą.

2. UMOWY UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI BROKERSKIEJ.

Jednym z warunków wymaganych do uzyskania zezwolenia i wpisania do rejestru brokerów ubezpieczeniowych oraz prowadzenia działalności brokerskiej jest zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 12 listopada 2013 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej (obecnie rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 maja 2018 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej), obowiązuje minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia OC wynosząca równowartość w złotych 1 250 618 EUR w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte umową ubezpieczenia OC oraz 1 875 927 EUR w odniesieniu do wszystkich takich zdarzeń.

W roku ubiegłym 99,6 % zawartych przez brokerów umów dotyczyło podstawowej sumy gwarancyjnej (8 283 531 PLN, tzn. 1 875 927 EUR), przy zastosowaniu kursu średniego euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski po raz pierwszy w roku tj. w dniu 2 stycznia 2017 roku (tabela kursów średnich nr 1/A/NBP/2017, gdzie kurs średni euro wynosił 4,42 PLN). Jedynie 0,4 % brokerów zdecydowało się na ubezpieczenie swojej działalności na wyższą kwotę aniżeli prawnie normowana wartość minimalna.

W 2017 roku brokerzy zawierali umowy ubezpieczenia OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej z 12 zakładami ubezpieczeń wskazanymi w tabeli poniżej.

Tabela 7. Zakłady ubezpieczeń, z którymi brokerzy zawarli umowy ubezpieczenia OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w 2017 roku.

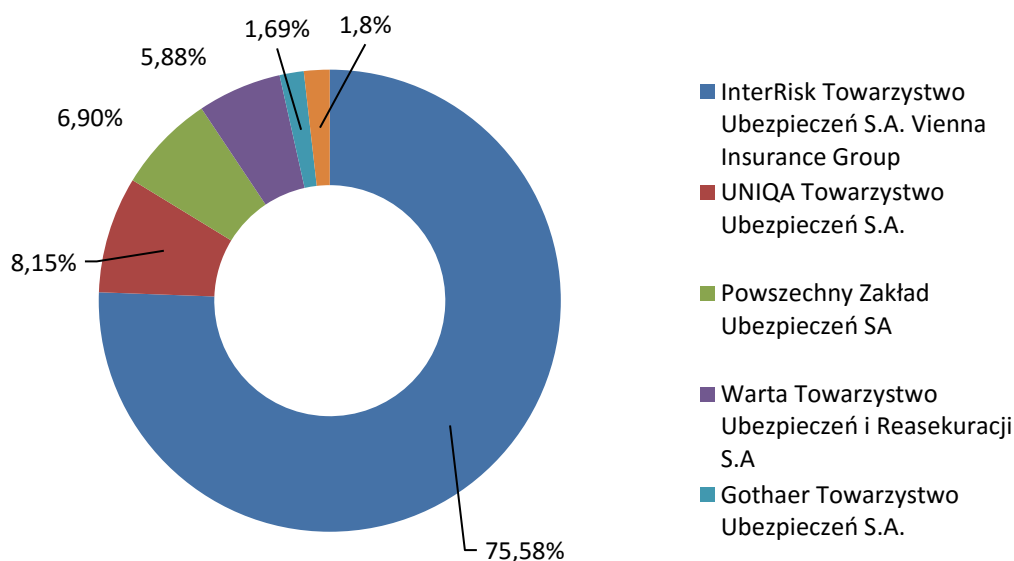
	Nazwa Zakładu Ubezpieczeń	Udział
1	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group	75,58%
2	UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	8,15%
3	Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	6,90%
4	Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA Spółka Akcyjna	5,88%
5	Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	1,69%
6	Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji Allianz Polska Spółka Akcyjna	1,17%

7	AIG Europe Limited Oddział w Polsce	0,14%
8	GENERALI Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	0,14%
9	PI Indemnity Company Limited	0,14%
10	COMPENSA TU Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group	0,07%
11	Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych Spółka Akcyjna	0,07%
12	Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych	0,07%

Zgodnie z powyższą tabelą, najwięcej umów zawarto z InterRisk Towarzystwem Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group.

Biorąc pod uwagę sumaryczną wielkość składek wyrażoną w PLN największy udział spośród wszystkich zakładów ubezpieczeń również posiada InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group – 75,5%.

Wykres 6. Struktura udziału zakładów ubezpieczeń, z którymi brokerzy zawarli umowy OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w 2017 roku – podział według sumarycznego udziału składek (%).

Należy zwrócić uwagę, iż jedynie 0,42% brokerów wykazało, że w stosunku do nich klienci zgłosili roszczenia o naprawienie szkody z ubezpieczenia OC. Może to świadczyć o profesjonalnej obsłudze klienta przez brokerów ubezpieczeniowych.

3. PRZYCHODY UZYSKANE PRZEZ BROKERÓW Z TYTUŁU PROWIZJI OD ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ.

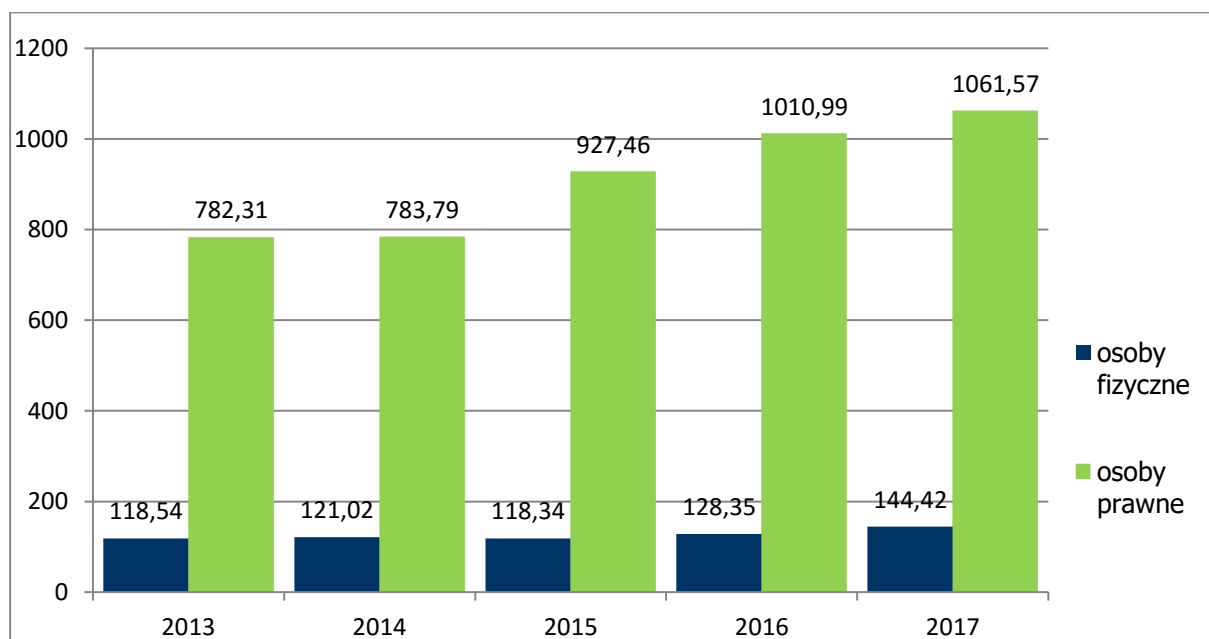
Głównym źródłem przychodu z działalności brokerskiej są prowizje uzyskiwane od zakładów ubezpieczeń. W 2017 roku całkowite przychody brokerów z tego tytułu wyniosły 1 205 988 999 PLN, co oznacza wzrost przychodów w stosunku do roku poprzedniego o 6,02%. Jest to kolejny rok ze wzrostem dynamiki w porównaniu do ostatnich lat, szczególnie jeśli uwzględniony zostanie przyrost liczby zarejestrowanych i działających brokerów w badanym okresie (3,7%).

Mimo, że osoby fizyczne stanowią 62,01% wszystkich zarejestrowanych brokerów, to wygenerowały one zaledwie 11,97% całkowitych przychodów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w 2017 roku.

Tabela 8. Przychody ogółem uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w latach 2013-2017 (PLN).

	2013	2014	2015	2016	2017
Osoby fizyczne	118 535 297	121 021 384	118 335 508	128 348 130	144 416 102
Osoby prawne	782 306 667	783 787 654	927 462 534	1 010 996 372	1 061 572 897
Ogółem	900 841 964	904 809 038	1 045 798 042	1 139 344 502	1 205 988 999

Wykres 7. Przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w latach 2013-2017 (mln PLN).

Średnie roczne przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń.

Poniższa tabela przedstawia średnie przychody uzyskane przez brokerów w podziale na osoby fizyczne oraz prawne w 2017 roku. Jak wynika z przedstawionych danych w 2017 roku nastąpił wzrost średnich przychodów o 7,2% w przypadku osób fizycznych oraz wzrost średnich przychodów o 0,4% w przypadku osób prawnych w odniesieniu do 2016 roku. Porównując średni przychód wszystkich brokerów nastąpił wzrost w porównaniu z rokiem 2016 (1,0%).

Tabela 9. Średnie przychody uzyskiwane w latach 2013-2017 z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w przeliczeniu na brokera w zależności od rodzaju podmiotu (PLN).

	2013	2014	2015	2016	2017
Brokerzy ogółem	1 067 348	1 097 680	1 131 816	1 184 350	1 196 418
Osoby fizyczne	231 063	247 995	219 955	233 785	250 722
Osoby prawne	2 363 464	2 325 779	2 402 753	2 447 933	2 457 345
Dynamika zmian rok do roku	-	2,8%	3,1%	4,6%	1,0%

W 2017 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, występuje grupa brokerów generujących znaczący odsetek całkowitego przychodu. Analizując przychody z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń należy wskazać, że grupa 25 brokerów o najwyższych przychodach osiągnęła wynik 761 845 318 PLN, co stanowiło prawie 53% całkowitych przychodów rynku brokerskiego w Polsce.

Tabela 10. Przychody uzyskiwane w latach 2013-2017 z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń przez 25 brokerów o najwyższych przychodach (PLN).

	2013	2014	2015	2016	2017
Przychody	570 773 156	527 835 521	658 541 442	700 436 762	761 845 318
Odsetek	63,4%	58,4%	62,9%	61,7%	52,9%
Dynamika zmian rok do roku	-	-7,5%	24,8%	6,4%	8,8%

Przychody brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń według położenia geograficznego.

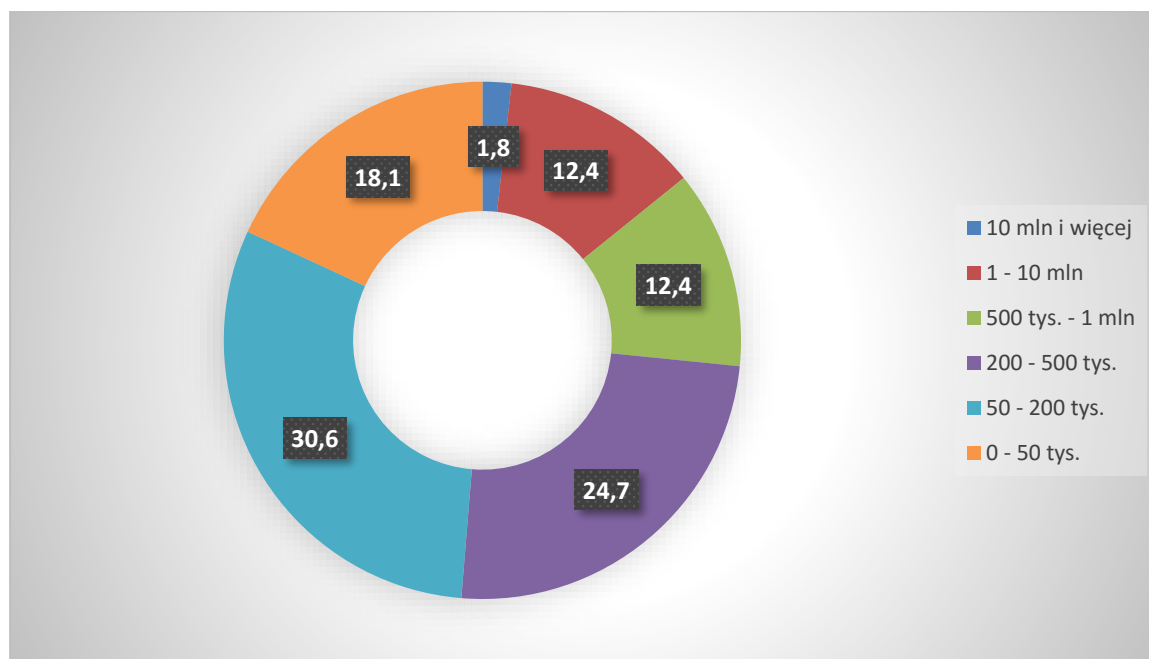
Przychody generowane przez brokerów są zróżnicowane w poszczególnych województwach – zarówno w ujęciu ogólnym, jak i średnim. Największy odsetek całkowitych przychodów w 2017 roku wygenerowali brokerzy z województwa mazowieckiego – 38,4%. Kolejnymi województwami są kujawsko-pomorskie – 19,2% i dolnośląskie – 11,9%. Jednocześnie należy podkreślić, iż w Warszawie osiągnięte zostały największe przychody i wyniosły one 498 696 648 PLN, co stanowi 92,0% w województwie mazowieckim oraz 35,4% ogółu przychodów w skali kraju.

Tabela 11. Przychody brokerów w 2017 roku osiągnięte w poszczególnych województwach – przychody ogółem oraz średnie przychody w przeliczeniu na jednego brokera (PLN).

	Województwo	Przychody ogółem	Przychody średnie
1	mazowieckie	541 850 320	1 480 465
2	kujawsko-pomorskie	270 561 581	2 760 832
3	dolnośląskie	167 893 636	1 311 669
4	śląskie	106 124 611	721 936
5	pomorskie	70 889 885	517 444

6	wielkopolskie	66 273 481	490 915
7	łódzkie	49 702 587	540 246
8	małopolskie	41 300 674	474 720
9	lubelskie	21 235 085	786 485
10	zachodniopomorskie	18 602 976	387 562
11	lubuskie	14 762 207	546 748
12	podkarpackie	11 069 766	425 760
13	podlaskie	9 311 086	310 370
14	warmińsko-mazurskie	9 296 829	442 706
15	świętokrzyskie	8 053 404	447 411
16	opolskie	6 265 171	261 049

W ramach przedmiotowego zagadnienia, poniżej przedstawiono wykres obrazujący zróżnicowanie w osiągniętych przez brokerów przychodach w 2017 roku. Z poniższego wynika, iż 1,8% ogółu brokerów osiągnęło przychody w przedziale od 10 000 000 PLN i więcej. Należy przy tym zaznaczyć, iż w grupie tej znalazły się jedynie podmioty posiadające zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej będące osobami prawnymi. Ostatnią grupą na poniższym wykresie stanowią brokerzy, którzy osiągnęli przychód do 50 000 PLN – należy do niej 18,1% ogółu brokerów.

Wykres 8. Przychody osiągnięte przez brokerów w 2017 roku w odpowiednich przedziałach (%).

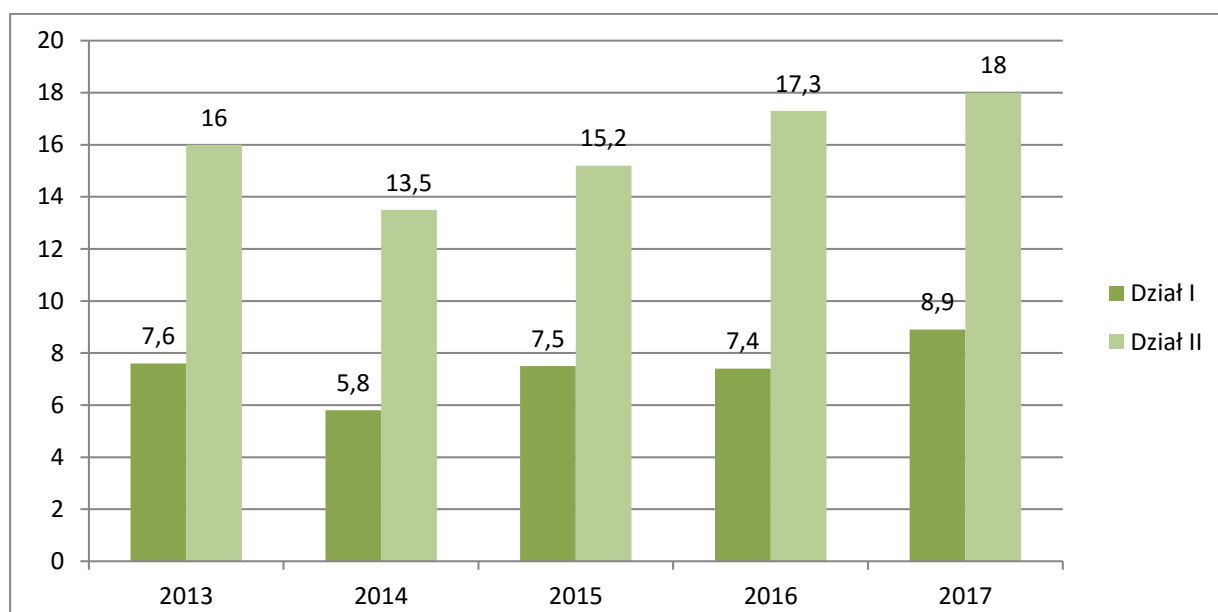
4. WIELKOŚĆ PROWIZJI WYPŁACONEJ PRZEZ ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ.

W 2017 roku zakłady ubezpieczeń wypłaciły brokerom prowizje o łącznej wartości 1 205 988 999 PLN. W 2017 roku odnotowano wzrost wartości prowizji wypłaconej brokerom przez zakłady ubezpieczeń w Dziale I w stosunku do roku 2016 o 5,1% oraz wzrost w Dziale II o 8,2%. Ogółem odnotowano wzrost na poziomie 13,3%. Średnia prowizja przypadająca na brokera wyniosła w 2017 roku 8,94% wysokości ulokowanej składki w Dziale I oraz 18,08% w Dziale II, ogólnie w dziale I i II – 14,98%. Z powyższych danych wynika, iż w porównaniu do roku ubiegłego nastąpił wzrost w Dziale I o 20,2% oraz wzrost w Dziale II o 4,6%.

Tabela 12. Wartości prowizji wypłaconej brokerom przez zakłady ubezpieczeń w 2016 oraz 2017 roku (PLN).

	2016	2017
Dział I	189 049 129	198 705 957
Dział II	874 932 462	946 369 102
Razem	1 063 981 591	1 205 988 999
Dynamika zmian rok do roku	-	13,3%

Wykres 9. Średnie prowizje stanowiące wynagrodzenie brokerów wypłacane przez zakłady ubezpieczeń w latach 2013-2017 (%).

5. SKŁADKI ULOKOWANE PRZEZ BROKERÓW W ZAKŁADACH UBEZPIECZEŃ.

Wartość składek ulokowanych w zakładach ubezpieczeń za pośrednictwem brokerów w 2017 roku wyniosła 7 103 492 221 PLN, co oznacza spadek wskazanej kategorii o 6,7% w odniesieniu do poprzedniego roku sprawozdawczego. W Dziale I nastąpił spadek o 14,8% a w Dziale II spadek o 2,6% w stosunku do 2016 roku.

Tabela 13. Wartość składki ulokowanej za pośrednictwem brokerów w zakładach ubezpieczeń w 2016 oraz 2017 roku (PLN).

	2016	2017
Dział I	2 545 312 914	2 166 595 161
Dział II	5 069 899 196	4 936 897 060
Razem	7 615 212 110	7 103 492 221
Dynamika zmian rok do roku	-	-6,7%

W odniesieniu do składek ulokowanych przez brokerów w zakładach ubezpieczeń w 2017 roku, brokerzy prowadzący działalność jako osoby fizyczne ulokowali 1 590 593 711 PLN, zaś brokerzy – osoby prawne – 5 512 898 510 PLN.

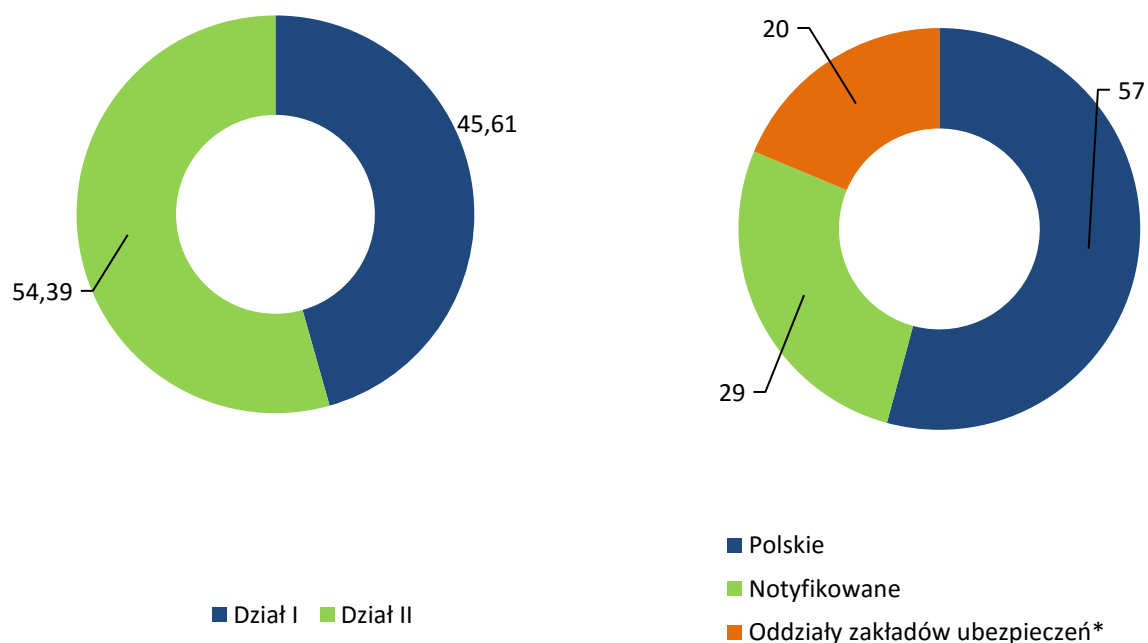
Analogicznie do uzyskanych przez brokerów przychodów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń, kształtowała się struktura składki ulokowanej przez brokerów.

Dziesięciu największych brokerów (stosując kryterium wielkości ulokowanej składki) pośredniczyło w zawarciu umów ubezpieczenia o łącznej składce równej 4 008 791 285 PLN. Kwota ta stanowi 56,43% składek ulokowanych przez brokerów.

Dwudziestu największych brokerów łącznie ulokowało natomiast składkę równą wysokości 5 274 745 401 PLN. Kwota ta stanowi 74,26% składek ulokowanych przez brokerów.

W 2016 roku brokerzy współpracowali ze 106 zakładami ubezpieczeń, z czego zdecydowaną większość stanowiły zakłady ubezpieczeń Działu II (78 zakładów ubezpieczeń – 73,58%). Biorąc pod uwagę wartości składek ulokowanych przez brokerów również należy wskazać znaczący odsetek zakładów ubezpieczeń Działu II (73,66%).

Wykres 10. Struktura pod względem liczby zakładów ubezpieczeń, z którymi brokerzy współpracowali w 2017 roku (%).

* Oddziały zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EEA).

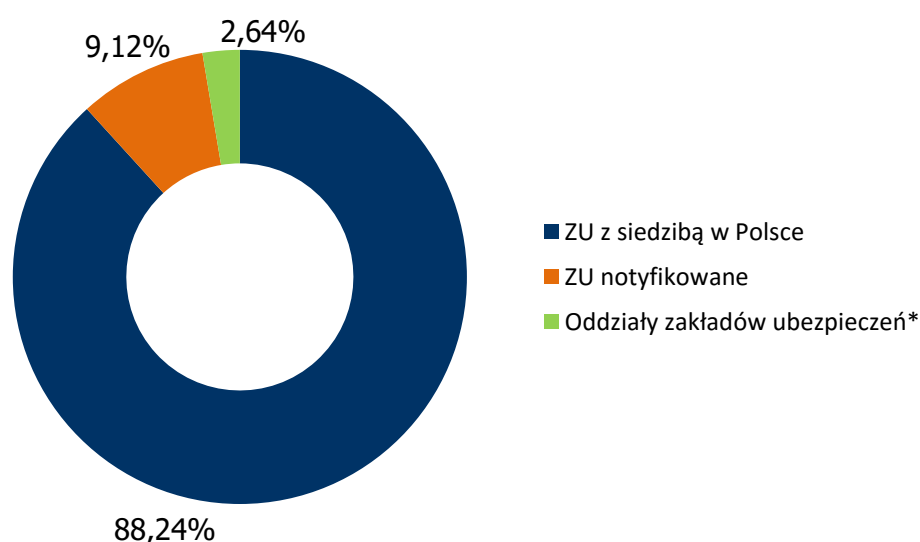
Poza podziałem zakładów ubezpieczeń według rodzaju działalności (Dział I bądź Dział II) należy wskazać strukturę zakładów ubezpieczeń w podziale na zakłady ubezpieczeń z siedzibą

w Polsce, zakłady notyfikowane oraz oddziały zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EEA).

Analizując liczbę zakładów ubezpieczeń w poszczególnych grupach należy zauważyć, że pod względem liczby zakładów, z którymi współpracowali brokerzy w 2017 roku, polskie zakłady stanowią 53,8%.

Niemniej jednak, gdy analizie poddane zostaną wartości składek lokowanych w poszczególnych grupach, struktura będzie znacząco odmienna. Pod względem wartości lokowanych składek zakłady z siedzibą w Polsce stanowią 88,24% wszystkich zakładów.

Wykres 11. Struktura pod względem wartości lokowanych składek w podziale na 3 grupy (%).

* Oddziały zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE oraz innych państw należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego

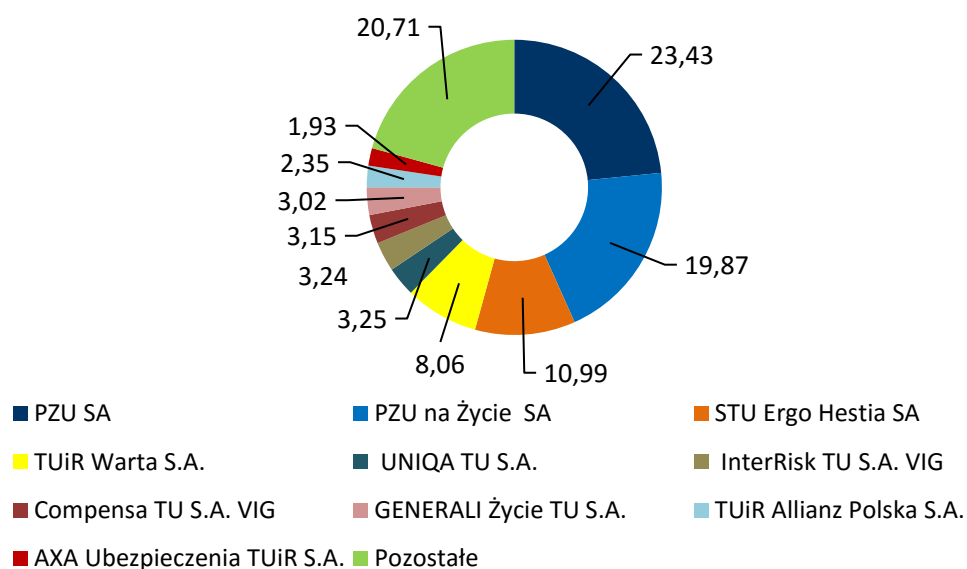
6. ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ, W KTÓRYCH BROKERZY ULOKOWALI SKŁADKI.

W 2017 roku składki o największej, sumarycznej wartości brokerzy ulokowali w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Spółka Akcyjna oraz Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna. W czołówce 10 zakładów, w których brokerzy ulokowali składki o największej wartości znalazły się jedynie zakłady ubezpieczeń z siedzibą w Polsce. We wskazanej grupie zdecydowaną większość stanowią zakłady ubezpieczeń z Działu II.

Tabela 14. Zakłady ubezpieczeń według wielkości składki ulokowanej przez brokerów w 2017 roku.

Zakład Ubezpieczeń	Składki ulokowane przez brokerów (PLN)
1 Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	1 886 035 211
2 Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna	1 599 730 642
3 Sopockie Towarzystwo Ubezpieczeń ERGO HESTIA Spółka Akcyjna	884 499 445
4 Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA Spółka Akcyjna	648 760 930
5 UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	261 615 867
6 InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group	260 981 049
7 COMPENSA Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	253 416 997
8 GENERALI Życie Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	242 810 545
9 Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji Allianz Polska Spółka Akcyjna	189 323 550
10 AXA Ubezpieczenia Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji Spółka Akcyjna	155 584 439

Wskazane w tabeli powyżej zakłady ubezpieczeń zainkasowały składki o łącznej wartości 6 382 758 675 PLN, co stanowi 79,3% całkowitej wartości składek ulokowanych przez brokerów w 2017 roku.

Wykres 12. Struktura pod względem wielkości składki ulokowanej przez brokerów w 2017 roku (%)

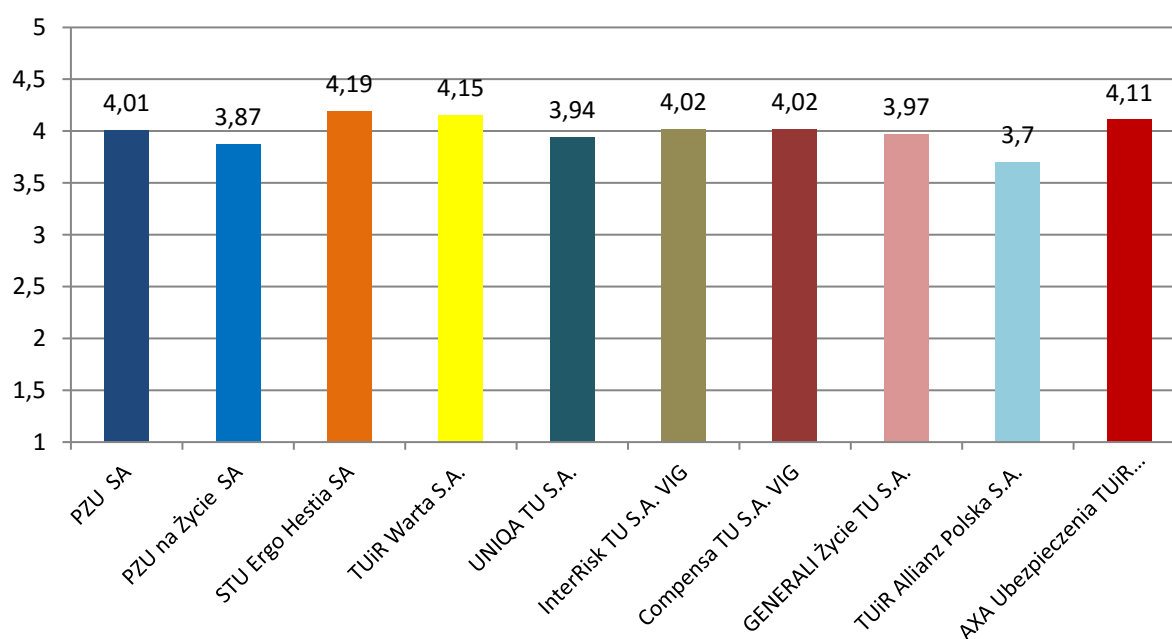
Dla Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej udział składki ulokowanej przez brokerów w składce przypisanej brutto (składka przypisana brutto – 11 180 681 tys. zł) wyniósł 16,87%, dla Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna udział składki ulokowanej przez brokerów w składce przypisanej brutto (składka przypisana brutto – 8 560 358 tys. zł) wyniósł 18,69%, dla Sopotkiego Towarzystwa Ubezpieczeń ERGO HESTIA Spółka Akcyjna (składka przypisana brutto – 3 790 182 tys. zł) wyniósł 23,34%, dla Towarzystwa Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA Spółka Akcyjna (składka przypisana brutto – 4 535 608 tys. zł) wyniósł 14,30%, dla UNIQA Towarzystwa Ubezpieczeń Spółka Akcyjna (składka przypisana brutto – 588 022 tys. zł) wyniósł 44,49%, dla InterRisk Towarzystwa Ubezpieczeń Spółka Akcyjna VIG (składka przypisana brutto – 621 067 tys. zł) wyniósł 42,02%, dla Towarzystwa Ubezpieczeń COMPENSA Spółka Akcyjna (składka przypisana brutto – 977 694 tys. zł) wyniósł 25,92%, dla GENERALI Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna (składka przypisana brutto – 890 456 tys. zł) wyniósł 27,27%, dla Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji Allianz Polska Spółka Akcyjna (składka przypisana brutto – 1 572 959 tys. zł) wyniósł 12,04%, dla AXA Ubezpieczenia Towarzystwa Ubezpieczeń i Reasekuracji Spółka Akcyjna (składka przypisana brutto – 1 456 204 tys. zł) wyniósł 10,68%.

Poniżej przedstawiono wykres obrazujący, w jaki sposób brokerzy ocenili współpracę z 10 zakładami, w których ulokowali składki o największej wartości.

Jest to subiektywna ocena współpracy brokerów z zakładami ubezpieczeń.

W ramach sugerowanej skali ocen od 1 – do 5 brokerzy ocenili powyższe zakłady ubezpieczeń w przedziale 3,8 – 4,2. Jest to ocena zdecydowanie powyżej średniej w skali ocen. Najwyższą ocenę uzyskało podobnie jak w roku ubiegłym STU Ergo Hestia Spółka Akcyjna.

Wykres 13. Ocena 10 zakładów ubezpieczeń, w których najczęściej były lokowane ryzyka ubezpieczeniowe, wystawiona przez brokerów w 2017 roku.

7. PODSUMOWANIE.

W roku 2017 odnotowano spadek liczby wydanych zezwoleń w stosunku do lat ubiegłych. Wskaźnik procentowy liczby wydanych zezwoleń w zakresie ubezpieczeń w stosunku do roku 2016 wyniósł minus 11,6% (a razem z reasekuracją prawie 8%). Nie miało to jednak dużego wpływu na ostateczny kształt rynku brokerów ubezpieczeniowych.

Rynek brokerów ubezpieczeniowych, przy ciągłym wzroście liczby funkcjonujących na rynku podmiotów pośredniczących w zawieraniu lub doprowadzaniu do zawarcia umów ubezpieczenia, odnotowuje stały wzrost przychodów ogółem z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń.

Mając na uwadze wysokość osiągniętych przez brokerów przychodów należy zwrócić uwagę na wysoki stopień koncentracji. Największe przychody, ponad 81% rynku brokerskiego, osiągnęły przez brokerów w trzech województwach. Jednocześnie niewielka liczba brokerów generuje ponad połowę wszystkich uzyskanych przychodów.

W 2017 roku utrzymywała się tendencja zawierania większości umów ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej przez brokerów z InterRisk Towarzystwem Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group (prawie 76% w stosunku do 74% w 2016 roku), co powoduje znaczną koncentrację zawierania ich w tym zakładzie ubezpieczeń.

Ponadto niezmienna jest tendencja koncentracji ogółu lokowanej składki przez zdecydowaną większość brokerów w Dziale II. Brokerzy, pomimo że pośredniczą przy zawieraniu coraz większej liczby umów ubezpieczenia z zagranicznymi zakładami ubezpieczeń, to jednak ponad 88% składek ulokowali w zakładach ubezpieczeń z siedzibą w Polsce, a jedynie niecałe 12% łącznie w zakładach notyfikowanych oraz oddziałach zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EEA).

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba zezwoleń brokerskich w zakresie ubezpieczeń wydanych w latach 2013-2017	7
Wykres 2. Wykreślenia brokerów z uwagi na przesłanki wynikające z przepisów prawa.....	9
Wykres 3. Liczba wykreśleń z rejestru brokerów dokonanych w latach 2013-2017.....	10
Wykres 4. Struktura brokerów zarejestrowanych do dnia 31 grudnia 2017 roku.....	10
Wykres 5. Zestawienie brokerów prowadzących wyłącznie działalność brokerską z brokerami prowadzącymi dodatkową działalność gospodarczą.....	12
Wykres 6. Struktura udziału zakładów ubezpieczeń, z którymi brokerzy zawarli umowy OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w 2017 roku – podział według sumarycznego udziału składek.....	14
Wykres 7. Przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w latach 2013-2017 (mln PLN).....	16
Wykres 8. Przychody osiągnięte przez brokerów w 2017 roku w odpowiednich przedziałach.	19
Wykres 9. Średnie prowizje stanowiące wynagrodzenie brokerów wypłacane przez zakłady ubezpieczeń w latach 2013-2017.....	20
Wykres 10. Struktura pod względem liczby zakładów ubezpieczeń, z którymi brokerzy współpracowali w 2017 roku.....	21
Wykres 11. Struktura pod względem wartości lokowanych składek w podziale na 3 grupy....	22
Wykres 12. Struktura pod względem wielkości składki ulokowanej przez brokerów w 2017 roku	23
Wykres 13. Ocena 10 zakładów ubezpieczeń, w których najczęściej były lokowane ryzyka ubezpieczeniowe, wystawiona przez brokerów w 2017 roku.....	24

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba wydanych zezwoleń w zakresie ubezpieczeń w latach 2013-2017.....	6
Tabela 2. Liczba wydanych zezwoleń w zakresie reasekuracji w latach 2013-2017.....	7
Tabela 3. Liczba wykreśleń brokerów z rejestru w 2017 roku.....	8
Tabela 4. Liczba wykreśleń z rejestru brokerów dokonanych w latach 2013-2017.....	9
Tabela 5. Liczba brokerów ze względu na siedzibę w poszczególnych województwach.....	11
Tabela 6. Miasta w których siedzibę ma największa liczba brokerów.....	12
Tabela 7. Zakłady Ubezpieczeń z którymi brokerzy zawarli umowy ubezpieczenia OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w 2017 roku.....	13
Tabela 8. Przychody ogółem uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w latach 2013-2017.....	15
Tabela 9. Średnie przychody uzyskiwane w latach 2013-2017 z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w przeliczeniu na brokera w zależności od rodzaju podmiotu.....	16
Tabela 10. Przychody uzyskiwane w latach 2013-2017 z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń przez 25 brokerów o najwyższych przychodach.....	17
Tabela 11. Przychody brokerów w 2017 roku osiągnięte w poszczególnych województwach, przychody ogółem oraz średnie przychody w przeliczeniu na jednego brokera.....	17
Tabela 12. Wartość prowizji wypłaconej brokerom przez zakłady ubezpieczeń w 2016 oraz w 2017 roku.....	19
Tabela 13. Wartość składki ulokowanej za pośrednictwem brokerów w zakładach ubezpieczeń w 2016 oraz w 2017 roku.....	20
Tabela 14. Zakłady ubezpieczeń według wielkości składki ulokowanej przez brokerów w 2017 roku.....	23

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

ul. Piękna 20

00-549 Warszawa

tel. (+48 22) 262-50-00

fax (+48 22) 262-51-11

e-mail: knf@knf.gov.pl

www.knf.gov.pl

AUTOR:

Zbigniew Kalisiewicz

Departament Licencji Ubezpieczeniowych